

Monitorizarea consumului de tutun

Consumul de tutun în diferite forme continuă să fie o amenințare la adresa sănătății publice în întreaga lume, fiind printre problemele fundamentale cu consecințe grave medicale și sociale cu care se confruntă omenirea.

Organizația Mondială a Sănătății susține că nu există produse din tutun sigure pentru sănătate, toate formele de utilizare a tutunului sunt dăunătoare punând în pericol sănătatea întregii comunități, fără diferență de sex sau grup de vârstă, aducând grave prejudicii atât fumătorilor, cât și nefumătorilor.

La nivel global, aproximativ 1,3 miliarde de persoane consumă tutun. Dintre aceștia, 80% locuiesc în țările cu venituri mici și mijlocii.

Consumul de tutun este principala cauză de boală și decese evitabile, reprezentând peste 8 milioane de decese în întreaga lume. Totodată, din numărul total de decese provocate de cancer anual, în 25% de cazuri este implicat consumul de tutun. Din toate tipurile de cancer, tutunul influențează cel mai mult decesele prin cancer pulmonar – fiind implicat în 90% din acestea.

În Republica Moldova se estimează că peste 5600 de persoane din totalul deceselor înregistrate anual, mor din cauza consecințelor fumatului și a expunerii la fumul de tutun.

Potrivit datelor Studiului STEPS 2021ⁱ, “Prevalența Factorilor de Risc pentru Bolile Netransmisibile în Republica Moldova”, efectuat la populația cu vârsta de 18-69 ani, o treime dintre respondenți (29,9%) sunt consumatori actuali de toate produsele din tutun, cu o rată de aproximativ șapte ori mai mare în rândul bărbaților (52,0%) decât în rândul femeilor (7,7%). Rezultatele studiului atestă o creștere a prevalenței fumătorilor cu peste 2 puncte procentuale constituind 27,6 % față de datele studiului din 2013 (25,3%).

Este în creștere consumul de tutun în rândul tinerilor, potrivit studiului GYTS Moldova (2019)ⁱⁱ, prevalența consumului de tutun la elevi de vârstă 13-15 ani a constituit 16,3% în 2019 față de 10,4% a studiului precedent efectuat în 2013, inclusiv a produselor din tutun care nu arde cu încălzire electrică IQOS 3,9%, iar 12,7% din elevii participanți în Studiu au declarat că consumă țigarete electronice. Mai mult de 4 din 10 elevi (43,2%) sunt în jurul de alte persoane care fumează în locuri în afara casei lor (în spații și locuri publice) și peste un sfert (28,3%) din elevi sunt expuși la fumul de tutun la domiciliu.

Consumatorii de tutun și produse conexe au un risc mai mare pentru un șir de boli, printre care bolile cardiovasculare și pulmonare, cerebrovasculare. Totodată, acesta determină nașteri premature și greutate mică a copilului la naștere, iar la nou-născuți crește riscul apariției sindromului morții subite a sugarului.

În ultimii 10 ani incidența cancerului a crescut de 1,4 ori, astfel potrivit datelor statistice în anul 2020, pe primul loc au fost cancerul pulmonar 20,46

cazuri, cancerul de colon – 17,38 cazuri, cancerul de stomac – 9,41 cazuri, cancerul de pancreas - 7,10 cazuri urmat de cancerul de vezicii urinare – 6,87 cazuri și cancerul de rinichi – 6,28 cazuri la 100 mii populație, totodată sporește prevalența pacienților cu boli cardiovasculare, boli cerebrovasculare, boala pulmonară obstructivă cronică, astmul bronșic, bronșite cronice, diabet, boli ale aparatului digestiv, în special a ulcerului stomacal, cirozelor, în provocarea cărora fumatul este un factor predominant.

Observațiile efectuate în mai multe țări afectate de pandemia de COVID-19, stare de urgență globală declarată de OMS la 11 martie 2020, denotă că fumătorii sunt de 6 ori mai mult predispuși să facă complicații la COVID-19. De regulă acestea au mai multe patologii cronice, iar datele din Republica Moldova arată, că 98% din persoanele decedate de COVID-19 au avut comorbidități din cele enumerate mai sus.

Costurile economice a productivității pierdute din cauza îmbolnăvirilor, dizabilității în vârstă aptă de muncă, din cauza deceselor premature, spitalizării și tratamentului ambulatoriu al bolilor legate de fumat, sunt estimate pentru Republica Moldova la peste 3,4 miliarde de lei anual și depășesc veniturile statului de la comercializarea produselor din conțin tutun și produselor conexe.

Situația în domeniul controlului tutunului și produselor conexe din Republica Moldova a impus elaborarea și aplicarea în continuare a măsurilor justificate, precum adaptarea actelor legislative și normative în domeniul controlului tutunului cu implementarea măsurilor de reducere a fumatului și expunerii la fumul de tutun și la produsele conexe, inclusiv și în contextul îndeplinirii angajamentelor ce țin de implementarea Convenției Cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind Controlul Tutunului (CCCT)ⁱⁱⁱ, la care Republica Moldova este Parte, și de armonizarea a legislației cu cea a Uniunii Europene în conformitate cu Acordul de Asociere dintre UE și Republica Moldova.

ⁱ <https://www.who.int/europe/publications/i/item/WHO-EURO-2022-6785-46551-67555> Studiului STEPS 2021 , “Prevalența Factorilor de Risc pentru Bolile Netransmisibile în Republica Moldova”

ⁱⁱ [https://cdn.who.int/media/docs/default-source/ncds/ncd-surveillance/data-reporting/republic-of-moldova/moldova-gyts-2019-factsheet-\(ages-13-15\)-final_508c.pdf?sfvrsn=ca9c28c9_1&download=true](https://cdn.who.int/media/docs/default-source/ncds/ncd-surveillance/data-reporting/republic-of-moldova/moldova-gyts-2019-factsheet-(ages-13-15)-final_508c.pdf?sfvrsn=ca9c28c9_1&download=true) Studiul GYTS Moldova (2019).

ⁱⁱⁱ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:22004A0615\(01\)&from=RO](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:22004A0615(01)&from=RO) Convenția Cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind Controlul Tutunului (CCCT)